

Tenhultssleden

Välkommen till Tenhultssleden!

Total längd på leden är 8,6 km. Norra slingan inom Ingaryds Naturreservat är 2,3 km, om man går yttervarv. Inom Ingaryd vandrar du på grusvägar och stigar i varierande natur. Stigen mellan Ingaryd och Tenhults samhälle går på en stig över torvmark och i samhället går du på asfalt.

För att komma till Tenhultsjön och friluftsbadet går leden på asfalterade gång- och cykelbanor. Vid badplatsen finns grillplats och toalett. Mellan badet och naturreservatet Uvaberget är det stigar och delvis spänger i skogen samt trappor vid två branter.

Inom Ingaryds Naturreservat finns det skyltar med QR-koder som leder till en digital karta med berättelser om Ingaryds gård och dess natur.

Informationsskyltar längs med leden berättar om samhällets historia och inom Naturreservatet Uvaberget står Länsstyrelsen för informationen.

Texten nedan är en kort sammanfattning av informationen som finns på skyltar längs med leden från norr till söder.

Sevärt utmed leden

- 1 Ingaryds naturreservat**
Området består av skogs- och jordbruksmark med stor artrikedom. Syftet med naturreservatet är att vårda och bevara den biologiska mångfalden som är knuten till naturskogsartad barrblandskog och ädellövskog samt odlingslandskap med alléer, skyddsvärda träd och lövträdshagmark. Tanken är att ge människor möjlighet till naturupplevelser inom ramen för bevarandet av naturvärdena.
- 2 Ingaryds gård**
Gården Ingaryd är en frälsegård från 1570-talet. Gården låg då strategiskt intill den gamla riksvägen mellan Jönköping och Kalmar. Tusentals soldater har marscherat förbi här. 1650-1890 var det gästgiveri och skjutsstation. Här låg tingsplatsen för Tvetå härad. Första tinget hölls 1723 och 1760 byggdes ett nytt tingshus som fungerade som det fram till 1890. Inom Ingaryds naturreservat finns skyltar med QR-koder som leder till en digital karta med ytterligare information.
- 3 Rogberga kyrka**
Tenhult bestod förr av ett antal byar och gårdar utspridda runt om kyrkan. I söder Fagerslätt, Grenåsa och Mjälaryd. I norr Yxenhaga (Öxenhaga) och Tormenås. Österut Klevarp och Häljaryd och längst bort i sydost låg Tenhult. Då låg kyrkan låg mitt i socknen.
- 4 Spexerydsbanan**
En liten del av vandringsleden går på den gamla Spexerydsbanan, banvallen där järnvägen mellan Spexeryd och Tenhult låg. Här transporterades manganmalm från gruvorna i Spexeryd norr om Ödestugu till stationen i Tenhult, en sträcka på ca 10 km. Järnvägen fanns mellan 1904 och till mitten på 1930-talet, spårvidden var 60 cm. Man uppskattar att ca 150 personer jobbade som mest vid gruvorna och tillsammans var de en av Sveriges större mangangruva. Svenska Wargön moderniserade gruvan 1907. Den ansågs då vara en av Sveriges bästa arbetsplatser. Under båda världskrigen intensifierades brytningen, men i februari 1955 lades gruvdriften ner. Gruvschakten är i dag inhägnade eller igenfyllda.

Sevärt utmed leden

- 5 Infoskylt Tenhultsleden**

En större skylt med information och karta står vid Högalundsvägen, mittför TSOK:s klubbstuga
- 6 Rogberga socken och gårdar**

Tenhult var från början namnet på nuvarande Tenhults Herrgård som då bestod av två hemman. Namnet är sammansatt av två ord och dess ursprung kan förklaras med "ten" som på närkiska betyder sjö och "hult" som betyder skogsdunge. Namnet har genom åren haft olika stavningar. Tenhult som tätort kom inte till förrän järnvägen och stationen byggts.
- 7 Järnvägen**

På 1850-talet hände något som ritade om Sverigekartan. Järnvägsnätet började planeras. I Tenhult blev det den sträckning som järnvägen har än idag. Marken där stationen skulle byggas tillhörde Tenhults herrgård och stationsnamnet blev därmed Tenhult. Runt stationen växte samhället upp och socknens befolkning fick en förskjutning österut.
- 8 Sjösänkningen**

1851 påbörjades sänkningen av Tenhultsjön och Rommelsjöån görs om till en grävd kanal. Sannolikt utfördes sänkningen av Tenhultsjön som en förberedelse till järnvägens dragning genom Tenhult som då var ett kärrområde.
- 9 Kalmarkriget och Mickel del 1**

1611-1613 pågick Kalmarkriget och det påverkade Tenhult. Danskarna under Kung Christan IV, erövrade bland annat Kalmar slott, Elfsborgs- och Gullbergs fästningar. Målet var att även belägra Jönköpings slott som var en viktig försvarsenhet för Sverige mot danskarna.
- 10 Skogsvård**

Granskogen mellan badplatsen och båtbyggnaden förnygringsavverkades vintern 2020/2021. Anledningen till avverkningen var att påbörja ett nytt bestånd då det gamla granbeståndet hade stora stormskador och angrepp av granbarkborre. Det nya beståndet kommer att bli dominerat av lövträd med en stor andel bok. De så kallade högstubbarna är kvarlämnade för att gynna den biologiska mångfalden där den stående döda veden är mycket viktig för insekter, svampar och fåglar.
- 10 Kalmarkriget och Mickel del 2**

Mickel Jönsson fick 1609 i uppdrag av Karl IX att vara skogvaktare och uppsyningsman för hela Jönköpings län. Mickel var handlingskraftig och tapper. I juli 1612 fick han underrättelse om att danskar vandaliserat Rogberga kyrka. Mickel visste att han inte skulle få undsättning från slottet så han tog saken i egna händer och lyckades snabbt få ihop ett uppbåd av djuraskyttar och bönder för att ge danskarna en läxa de sent skulle glömma.
- 11 Uvabergets naturreservat**

Uvaberget reser sig ca 260 meter över havet och klippväggen ner mot Tenhultsjön är cirka 45 meter hög. Uvaberget är dramatiskt med såväl rasbranter som kala lodväggar. Syftet med naturreservatet är att bevara biologisk mångfald knuten till brantmiljöer med naturlig barrskog, betesmark och lövrik strand- och sumpskog.